

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 61. Nova dissidia inter ipsos Helvetios exorta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

re Consules, qui Christianorum causas dijudicarent. IV. Unaquæque Religio libertate gaudeat, atque in Gallorum usus Cænobia PP. Capuccinis erigantur. V. Eadem negotiandi libertas exteris Christianis concedatur, si Gallorum merces deferant. VI. Galliarum Rex adversus Africani subditos Hispanis nulla ferat auxilia, nec Africanus arma contra Franciæ amicos vertat. Firmatis utrinque hisce articulis pax inter utrumque Regem refulsit.

Sæc. XVII.
A. C. 1632.

§. LXI.

Nova dissidia inter ipsos Helvetios exorta.

Dum interea Helvetii, Ludovico Franciæ & Gustavo Sueciæ regibus id suadentibus, se neutri parti, fervente Germaniæ bello, adhæsurus pollicebantur, ab exteris injuriis tuti intestina fovebant dissidia: Postquam enim Calviniano-Zwingliana pestis Tigurinos invaserat, hi in Turgoviam, seu Comitatum Provinciale, necnon Appenzellam & Rheintaliam imperium sibi vendicabant, facta inter se transactione, ut tam Catholicæ, quam Calvinianæ Religionis exercitium ibidem esset liberum: Hac conventionem freti

Lotich. l. c.
l. 52. c. 3.

Pp 2

Tigu-

Sæc. XVII. Tigurini Turgoviæ, Ecclesiasticum fuerunt Præconum consistorium aperuerunt; Rheintalenses vero sibi ab antiquo quo jus competere asserebant, ut Petro rocho fatis functo ipsi alium ex suis absque ulteriore confirmatione, nominarent, ea tamen lege, ut circa quam plures Parochias Abbatis Sangallensis consensus & confirmatio accederet. Utrumque tamen jus, quod sibi tantum Tigurini, quam Rheintalenses arrogaverunt, jam anno Christi millesimo sexcentesimo quarto, & rursus hoc anno in controversiam trahebatur, occasione inde sumpta, quod anno Domini millesimo sexcentesimo vigesimo nono quædam Abbatis Sangallensis subditam fæminam sibi affinitate spirituali conjunctam duceret, Abbas vero Pius nomine hæc nuptias omnino irritas declararet, nisi legis veniam sponsi vel Constantiensi Episcopo, vel Nuntio Pontificis obtinerent. Mox Tigurini Præcones, sponso, utpote Calvinianæ jurisdictioni obnoxios, Tigurino Consistorio subduci, & Abbatem in Religionis causa limites præfixos transgressum vociferari cæperant. Ut igitur contrario actu existimatum jus suum resuscitarent, sequenti mox anno duobus Abbatis subditis secundo & tertio affinitatis, & duobus aliis tertio & quarto

*Hottingeri
Hist. Eccl.
Helvet. l. 7.*

quarto consanguinitatis gradu irretitis Sæc. XVII.
 matrimonium contrahendi licentiam A. C. 1632.
 gratiose concesserunt, reclamante idem
 Abbate, qui Rheintalensis Præ-
 fecti opera usus, hæc matrimonia in-
 terdicto vetuit, & Calvinianum Paro-
 chum, quem Altstettenses inconsulto
 Abbate nominabant, sua Parochia pri-
 vavit, simulque Præconibus vivendi
 normam præscribens, Calvinistis Tem-
 pla inter Altstettam occlusit: Hanc in
 rem eodem anno habebantur Frauen-
 feldæ comitia, ubi Abbas Turgovien-
 ses & Rheinthalanos utriusque Reli-
 gionis subditos (prout ante Calvini se-
 ctam ufuvenerat), duntaxat ad Con-
 stantiensem Senatum Ecclesiasticum re-
 mitti, sibi que inspectionis jus æque in
 Calvinianos, quam Catholicos subdi-
 tos restitui petiit. Eidem suffragaban-
 tur Constantiensis Episcopi Oratores,
 eo ablegati: Hujus causæ decisionem
 Calviniani ad alium conventum remit-
 ti, cuncta vero jam in pristino statu re-
 linqui petebant, Lucernates autem, Urii,
 Svicenses, Underwaldenses, & Zugii,
 necnon Glarusani Religione Catholici
 sententiam dixere, vi cujus decisum,
 ut omnes Calvinistæ in Turgovia &
 Rheinthalia coram Constantiensi, ut
 vocant, Consistorio respondere tene-
 rentur, & Abbati pristinum Parochos
 P p 3 in

Sæc. XVII. in Superiore Rheinthalia constitutum
A. C. 1632. jus assertum esset: hanc igitur sententiam
 quinque hi Ordines Catholici literis ac sigillis roboratam Episcopo Constantiensi & Abbati insinuarunt, quam etiam Abbas die decima quarta Novembris promulgari iussit. Quamvis hæc lis plurium, scilicet quinque Ordinum suffragio contra unicam partem nempe Tigurinos fuisset decisa, reclamabant tamen Calvinistæ, causantes quod hi quinque Ordines utpote eidem Religioni Catholicæ addicti unicam duntaxat partem constituerent. Antea igitur partium odiis, Sedis Apostolicæ Nuntius, necnon Catholici Principes oppressis opem suam obtulere, ac præ primis Franciæ Rex Rohanæum Ducem & Jacobum Staffium eo ablegavit, ut selectis utrinque duobus arbitris res amica transactione componeretur. Horum ergo opera, communi consensu die septima Septembris decisum est. I. Tigurinæ Religionis libertas sit permessa apud Turgoviæ & Rheinthalia subditos. II. Diffidia circa sectam Calvinianam ex æquo absque fori strepitu per amicam compositionem, vel arbitros utrinque selectos decidantur. III. Apud Consistorium Constantiense Catholici, & apud Tigurinum Calvinistæ in causis Matrimonialibus compareant.

sique accusatus sit Catholicus, judicem Catholicum, si Calvinista Calvinianum interpellat. IV. Calvinianis superioris Rheinthalæ, Prædicantem ex Helvetia seligendi jus esto, ita tamen, ut Abbati duos proponant, relicta eidem libertate, ex his unum seligendi. Cum autem contra hos articulos circa Matrimoniales causas Abbas, necnon Fridburgenses & Solothurnii Judices reclamarent, caussantes, quod Sangalensis jurisdictio in Turgoviam nec Helveticæ Societatis legibus, minus vero Tigurino Consistorio subjecta esset, hinc inter partes convenit, ut quinque Catholici Ordines interim hos articulos admitterent, donec forte in proximis comitiis decretum conderetur, quo, ne posthac diversæ Religionis subditis matrimonium contrahere fas esset, interdiceretur. Paulopost tamen Tigurini contra quinque Catholicos ordines circa Religionis exercitia novas movebant querelas, ac demum Calvinistæ quinto post anno in Elgovienli conventu impetrarunt, ut Tigurinis adjudicata jurisdictione, deinceps, matrimonia inter patrilinos & Baptizatos, & inter consanguineos tertii gradus, necnon inter affines in secundo - tertio gradu valerent, nec ejusmodi matrimonia penitus dissolvi possent, ac denique

Pp 4

Bal-

Sæc. XVII.
 A. C. 1632.

Sæc. XVII. Balgacensibus, Marbachianis, & Sa-
 A. C. 1632. Margarethanis integrum esset, ex Hel-
 vetis, consentiente Abbate, Præconem
 eligere, ita tamen, ut hunc Abbatem
 sisterent, ab eo confirmandum.

§. LXII.

*Novi motus inter Solothurnios &
Bernates.*

*Lotich. l. c.
Priorat.
Hist. di
Ferd. II.
p. 1. l. 8.*

Vix sopita erant Tigurinos inter & Ca-
 tholicos Ordines dissidia, cum mor-
 gliscerent exinde orta, quod Tigurini, &
 Basileenses Calvinistæ hoc anno duces
 tos præfidiarios Mulhusio Alsatia civitatis
 imponere decrevissent, & Bernates quo-
 que pro sua parte quinquaginta milia
 tes eo nomine emitterent. Verum hi
 cum Clausam insalutatis Solothurniis,
 ad quos hic aditus spectat, transirent,
 inopino impetu a duobus Præfectis So-
 lothurnianis cum validiore agmine in-
 vadebantur, atque in arctum quemdam
 locum propulsi, tum strictis ensibus,
 tum bombardis hostilem in modum ex-
 cipiebantur. Profugerant alii trans toe-
 rentem, alii vero injectis hastis ex ponte
 dejecti trucidabantur: ceteri vero in-
 ter sæda convitia spoliati, in custodiam
 abripiabantur. Re comperta Solothurni-
 ni confestim Legatos suos Bernam de-
 creverunt, qui hanc violentiam incho-
 Mag-